

ÎNCHEIERE

14 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecători

Iulia Sîrcu
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Departamentul Trupelor de Carabinieri,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Roșca Alexandr împotriva Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Roșca Alexandr, casată parțial hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 13 noiembrie 2015 și pronunțată în această parte o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 11 septembrie 2015 Roșca Alexandr, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, la data de 29 aprilie 2015 prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție (dosarul nr. 3ra-551/15) a fost casată integral decizia Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2014 și hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 06 octombrie 2014, prin care acțiunea a fost respinsă. A fost emisă o nouă hotărâre prin care a fost admisă parțial acțiunea înaintată de către Roșca Alexandr împotriva Departamentului Trupelor de Carabinieri privind obligarea emiterii ordinului de transfer, calcularea și achitarea îndemnizației și încasarea prejudiciului moral.

Astfel, la 18 iunie 2015, întru executarea Deciziei Curții Supreme de Justiție din 29 aprilie 2015, i-a fost achitată suma de 7 520,52 lei, fiindu-i reținut impozitul pe venit în mărime de 18% (1650, 84 lei) din 3 solde lunare calculate la data eliberării (3057, 12 lei * 3 solde = 9171, 36 lei).

Considerând că i-au fost încălcate drepturile prin faptul calculării și reținerii impozitului pe venit din suma de 9 171,36 lei, ce urma să fie achitată cu titlu de indemnizație în legătură cu eliberarea prin transfer, în luna iulie a anului 2015, reclamantul a expediat în adresa Departamentului trupelor de carabinieri a Ministerului Afacerilor Interne, o cerere, înregistrată de către pârât cu nr.R-48/15 din 20 iulie 2015, prin care a solicitat să i se restabilească drepturile încălcate și să i se achite suma reținută ilegal în mărime de 1650,84 lei.

Ulterior, Departamentul trupelor de carabinieri a MAI a examinat cererea nominalizată și a expediat răspunsul nr. 1/2-R-48/15 din 07 august 2015, răspuns primit de către reclamant la data de 13 august 2015 (confirmat prin ștampila oficiului poștal aplicată pe plic) prin care cererea a fost considerată nejustificată și care nu poate fi satisfăcută din mai multe motive, pe care reclamantul le consideră lipsite de suport juridic și neîntemeiate.

Opinează reclamantul că, pârâtul urma să aplice prevederile legislației în vigoare în raport cu perioada cu care a fost calculată suma ce urma să fie achitată și în raport cu perioada când trebuia să îi fie achitată această sumă. Astfel, susține că, deși Curtea Supremă de Justiție prin Decizia din 29 aprilie 2015 a constatat încălcarea dreptului de achitare a îndemnizației de transfer, ce trebuia să fie achitată reclamantului Roșca Alexandr la eliberarea din serviciul militar prin contract, adică în luna noiembrie 2011, pârâtul, Departamentul trupelor de carabinieri a MAI, a efectuat achitățile ulterior și încă cu reținerea impozitului pe venit în mărime de 1650, 84 lei, adică suma fiind diminuată.

Prin urmare, susține reclamantul că, i-au fost încălcate drepturile, fiind tratat diferit și anume, în anul 2011 indemnizațiile nu erau calculate ca sume pentru impozitare.

Menționează reclamantul că, pârâtul, în răspunsul oferit și în argumentarea temeiniciei și legalității calculării impozitului pe venit a menționat răspunsurile Ministerului Finanțelor și Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, care au informat, că tipul dat de venit pe care îl solicită reclamantul cade sub incidența art. 18 al Codului Fiscal al RM, adică reprezintă sursă de venit impozabilă.

Susține reclamantul că, nu poate servi ca bază pentru aplicare răspunsurile Ministerului Finanțelor și a Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

Totodată, menționează că în perioada anilor 2011 colegilor de serviciu care s-au eliberat prin transfer li se achitau 3 solde lunare fără a le fi calculat (reținut) impozitul pe venit.

Respectiv, consideră că prin acțiunile descrise supra și anume neachitarea soldelor la data eliberării din serviciu (anul 2011), achitarea unei sume bănești cu calcularea și reținerea impozitului în mărime de 1650,84 lei, i-au fost lezate pe lângă drepturile pecuniare și drepturile personale nepatrimoniale, fiind tratat diferit de cel puțin două ori în raport cu alți cetățeni, colegi de serviciu.

Astfel, menționează că, în conformitate cu prevederile art. 4 a Legii nr.824 din 24 decembrie 1991 privind indexarea veniturilor bănești ale populației, se indexează toate veniturile bănești ale cetățenilor în formă de remunerare a muncii, ale lucrătorilor instituțiilor și organizațiilor bugetare, precum și ai întreprinderilor și organizațiilor ce vând producție la prețuri fixe, pensiile, bursele, indemnizațiile și alte venituri ce nu au caracter unic, veniturile bănești ale populației în formă de depuneri în instituțiile sistemului financiar și de credite.

Conform art. 5 din aceeași lege, drept motive de indexare a veniturilor bănești servește creșterea cu mai mult de cinci la sută a indicelui prețurilor și tarifelor la mărfuri de consum și servicii.

Astfel, potrivit informației oferite de către Biroul Național de Statistică, în perioada noiembrie 2011 — iunie 2015, indicii prețurilor de consum în perioada noiembrie 2011 - iunie 2015 a constituit 122,2%, rata inflației în perioada noiembrie 2011 - iunie 2015 a constituit 22,2%, acest fapt înseamnă că mărfurile și serviciile în valoare de 9171,36 lei la începutul lunii noiembrie 2011 au valorat 11 211,3 lei la sfârșitul lunii iunie 2015.

Concluzionează reclamantul că, dacă i-ar fi fost achitată conform prevederilor legale indemnizația de eliberare prin transfer în anul 2011, ar fi cumpărat mai multe produse și ar fi achitat mai multe servicii decât cu aceeași sumă pe care a primit-o în anul 2015, însă dimpotrivă a fost încă o dată tratat diferit, fiindu-i oprit impozitul pe venit, suma astfel fiind diminuată cu 1650, 84 lei.

Opinează că, vina angajatorului a fost stabilită prin Decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 29 aprilie 2015 dosarul nr. 3ra-551/15, astfel, reieșind din prevederile art.330 alin.(2) a Codului muncii pentru fiecare zi de întârziere angajatorul achită 0,1 la sută din suma neplătită în termen. Potrivit prevederilor art. 143 Codul muncii achitățile se efectuează cel târziu în ziua eliberării din serviciu.

Astfel, perioada de întârziere a achitării celor 3 solde lunare este de la 02 noiembrie 2011 (următoarea zi după eliberare) – 17 iunie 2015 (18 iunie 2015 data achitării soldelor, confirmat prin Dispoziția de plată nr. 53 a Unității militare 1006), respectiv 1324 zile (60 zile - 2011, 366 zile - 2012, 365 zile - 2013, 365 zile - 2014, 168 zile - 2015).

Susține că suma care urma să fie achitată este de 9 171,36 lei, respectiv 0,1% din această sumă este de 9,17 lei pentru fiecare zi de întârziere.

Deci, conform prevederilor art. 330 alin. (2) Codul muncii, suma finală pentru achitarea cu întârziere a soldelor de eliberare prin transfer constituie 12 141,08 lei ($9171,36 \text{ lei} * 0,1\% * 1324 \text{ zile} = 12 141,08 \text{ lei}$).

De asemenea, formularea unei cereri în condițiile art. 330 alin. (2) din Codul muncii, presupune existența vinei angajatorului, ca o condiție obligatorie prevăzută de lege pentru angajarea răspunderii angajatorului, și o altă condiție, ca cuantumul sumelor ce se cuvin salariatului la eliberare din serviciu să nu fie

contestat, adică să excludă litigiul cuantumului sumei ce urmează a fi achitată (art. 143 alin. (2) Codul muncii).

Menționează că, în corespundere cu prevederile art. 11 lit. i) al Codului civil al Republicii Moldova apărarea dreptului civil se face și prin repararea prejudiciului moral, iar art. 1422 al codului civil prevede că: în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Cere Roșca Alexandr încasarea din contul Departamentului trupelor de carabinieri, a sumei de 1 650,84 lei ca fiind reținută ilegal, suma de 12 141,08 lei cu titlu de plată suplimentară pentru fiecare zi de întârziere din suma neplătită în termen din vina angajatorului, obligarea calculării și achitării sumei de 2039,94 lei cu titlu de indexare a sumei achitate în corespundere cu indicele prețurilor de consum stabilite de către Biroul Național de Statistică în perioada de referință (noiembrie 2011 - iunie 2015) și încasarea despăgubirii morale în mărime de 1650,84 lei (f.d. 3-9).

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 13 noiembrie 2015, cererea de chemare în judecată înaintată de Roșca Alexandr împotriva Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la repararea prejudiciului material și moral a fost admisă parțial și s-a încasat din contul Departamentului Trupelor de Carabinieri în beneficiul lui Roșca Alexandr suma de 1650,84 lei cu titlu de impozit pe venit reținut.

În rest cerințele lui Roșca Alexandr împotriva Departamentului Trupelor de Carabinieri privind încasarea sumei de 12 141,08 lei cu titlu de plată suplimentară pentru fiecare zi de întârziere din suma neplătită în termen din vina angajatorului, încasarea sumei de 2039,94 lei cu titlu de indexare a sumei achitate și încasarea sumei de 1650,84 lei cu titlu de despăgubiri morale au fost respinse ca neîntemeiate (f.d. 45, 52-60).

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a concluzionat că cerința reclamantului privind încasarea din contul Departamentului Trupelor de Carabinieri a sumei de 1650,84 lei cu titlu de impozit pe venit reținut este întemeiată și legală deoarece, dreptul reclamantului a fost restabilit odată cu emiterea deciziei Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 29 aprilie 2015 iar normele legale care au fost aplicate la calcularea acesteia au intrat în vigoare la 01 mai 2015, respectiv Departamentului Trupelor de Carabinieri urma să efectueze calculele și să achite suma obligată începând cu 30 aprilie 2015, dar nu la 18 iunie 2015 când a efectuat achitarea.

Referitor la celelalte pretenții invocate în cererea de chemare în judecată instanța a stabilit în speță lipsa temeiului de drept care să pună la bază admiterea cererii de chemare în judecată, considerându-le astfel neîntemeiate și care în consecință au fost respinse.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 07 decembrie 2015 și 15 iunie 2016, Roșca Alexandr, a contestat-o cu apel, solicitând casarea acesteia în partea respingerii cerințelor cu privire la plata suplimentară pentru fiecare zi de întârziere în sumă de 12 141,08 lei, a sumei pentru indexare în mărime de 2039,94 lei și încasarea prejudiciului moral în mărime de 1650,84 lei, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f.d. 47, 77-82).

La 24 decembrie 2015 a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe Departamentul Trupelor de Carabinieri, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 13 noiembrie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral ca fiind nefondată (f.d. 49-51).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2016 cererea de apel depusă de Departamentul Trupelor de Carabinieri a fost restituită ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen (f.d. 85, 86-90).

La 04 iulie 2016, Departamentul Trupelor de Carabinieri a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu soluționarea problemei în fond (f.d. 92-93).

Prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 14 septembrie 2016 a fost respins recursul declarat de Departamentul Trupelor de Carabinieri și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2016 (f.d. 102-105).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2017, a fost admis apelul declarat de către Roșca Alexandr, casată parțial hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 13 noiembrie 2016 în partea în care s-a respins cerința reclamantului privind încasarea din contul Departamentului Trupelor de Carabinieri în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 1650,84 lei și pronunțată o nouă hotărâre prin care a fost admisă parțial cerința reclamantului privind încasarea prejudiciului moral și s-a dispus a încasa de la Departamentul Trupelor de Carabinieri în beneficiul reclamantului Roșca Alexandr prejudiciul moral în mărime de 1000 lei. Pretenția reclamantului Roșca Alexandr privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 650,84 lei a fost respinsă ca neîntemeiată.

În rest, hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 13 noiembrie 2015 s-a menținut (f.d. 129, 130-137).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță întemeiat a stabilit că suma indemnizației pretinse de reclamantul Roșca Alexandr a fost una litigioasă, respectiv nefiind una certă, exigibilă și scadentă, ceea ce justifică în speță lipsa temeiului de drept pentru încasarea plăților aferente reținerii drepturilor salariale. Respectiv, prin neachitarea la timp a indemnizației prevăzute de lege, Departamentul Trupelor de Carabinieri a cauzat suferințe morale lui Roșca Alexandr.

Referitor la celelalte pretenții a concluzionat că acestea nu au nici un suport legal și sunt neîntemeiate.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2017 a fost corectată din oficiu eroarea mecanică din dispozitivul și decizia Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2017 și anume prin înlocuirea sintagmei incorecte “hotărârea judecătoreii Centru mun. Chișinău din 13 noiembrie 2016 ” cu “hotărârea judecătoreii Centru mun. Chișinău din 13 noiembrie 2015”.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 11 octombrie 2017, Departamentul Trupelor de Carabinieri, a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri.

Instanța de recurs constată că la 07 august 2017 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei motivate din 03 mai 2017 (f.d.138).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat la 11 octombrie 2017 împotriva deciziei instanței de apel din 03 mai 2017, în termen, în cazul în care copia deciziei motivate a fost expediată părților la 07 august 2017, iar la materialele cauzei nu se regăsește dovada recepționării de către recurent a acesteia.

În motivarea recursului Departamentul Trupelor de Carabinieri, a indicat că, consideră decizia instanței de apel în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral în mărime de 1000 lei din contul său în beneficiul lui Roșca Alexandr, neîntemeiată deoarece instanța de apel a interpretat în mod eronat legea.

A mai indicat că, neachitarea la timp a indemnizației de concediere intimatului și impozitarea ulterioară a acesteia a fost cauzată de deficitul bugetar al angajatorului, care nu putea să prevadă astfel de cheltuieli.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 06 februarie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului cererea de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Roșca Alexandr nu și-a exercitat dreptul respectiv și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Audiind raportul verbal al judecătorului raportor și verificând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, menționează că, Departamentul Trupelor de Carabinieri în cererea de recurs nu a invocat nici unul din temeiurile de declarare a recursului prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) Codul de procedură civilă.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Completul judiciar indică că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, fără a se examina temeinicia lor.

În acest sens, completul reiterează prin prisma jurisprudenței CEDO că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor argumentele recursului, au fost verificate minuțios, la judecarea pricinii în ordine de apel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Departamentul Trupelor de Carabinieri, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de Departamentul Trupelor de Carabinieri, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,	/semnătura/	Iulia Sîrcu
judecători	/semnătura/	Ion Druță
	/semnătura/	Galina Stratulat

Copia corespunde originalului

Galina Stratulat